

Възвратно притежателно местоимение

Пълни форми:

СВОЙ, СВОЯ, СВОЕ, СВОИ

Членувани форми:

**СВОЯТ (СВОЯ) СВОЯТА, СВОЕТО,
СВОИТЕ**

Кратка форма:

СИ

ПРАВИЛОТО

Аз имам часовник.

Аз гледам часовника (чий?) *на АЗ.

Аз гледам часовника си.

Аз гледам своя часовник.

**Допълнението, назовано с “часовник”,
ПРИНАДЛЕЖИ на назованото чрез “аз”, което
изразява подлога.**

ПРАВИЛОТО

Ти имаш часовник.

Ти гледаш часовника (чий?) *на ТИ.

Ти гледаш часовника си.

Ти гледаш своя часовник.

Допълнението, назовано с “часовник”,
ПРИНАДЛЕЖИ на назованото чрез “ти”, което
изразява подлога.

ПРАВИЛОТО

Мария има часовник.

Мария гледа часовника (чий?) *на
Мария.

Мария гледа часовника си.

Мария гледа своя часовник.

Допълнението, назовано с “часовник”,
ПРИНАДЛЕЖИ на назованото чрез “Мария”,
което изразява подлога.

ПРАВИЛОТО

С възвратно притежателно местоимение определяме името, което е допълнение в изречението,

ако и само ако назованото с него **ПРИНАДЛЕЖИ на назованото чрез името/местоимението, което изразява подлога.**

ПРАВИЛОТО

С възвратно притежателно местоимение определяме и всички уточнения и/или други определения към допълнението, ако и само ако назованото с тях **ПРИНАДЛЕЖИ на назованото чрез името/местоимението, което изразява подлога.**

ПРИМЕРИ

Старият видя най-милото си
– своя син.

Четвъртият в редицата ми
подаде манерката си.

От трите щерки той ми даде
за жена първата си дъщеря.

Грешки при притежателните местоимения

● Исках да изтегля
сесията на дъщеря **МИ**: да
не се явява сега, а през
юли.

Аз исках да изтегля
сесията на дъщеря **СИ**.

Грешки при притежателните местоимения

- Вие трябва да се
осланяте на **ВАШАТА**
интуиция.

ВИЕ трябва да се
осланяте на **СВОЯТА**
интуиция.

Грешка ли е това?

- **Асен беше поръчал едра златна гривна за подарък на **НЕГОВАТА** жена.**

ЧИЯ е жената?

Ако е на Асен: СВОЯТА, ако е на друг (Боби): НЕГОВАТА.

Грешка ли е това?

- **Аз ще пътувам с влак заедно с Ели. Мария да ходи с **НЕЙНАТА** кола.**

ЧИЯ е колата?

**Ако е на Мария: СВОЯТА,
ако е на Ели: НЕЙНАТА.**

Грешка ли е това?

- Марто мразеше тоя навлек Ильо – така де, да се напива в **НЕГОВИЯ** дом!

ЧИЙ е домът?

Ако е на Ильо (препоръка): **СВОЯ.**

Ако е на Марто (възкликание): **НЕГОВИЯ.**

ВЪЗВРАТНО ИЛИ НЕ...

- Като ще купуваш кифли, купи и за сестра **ТИ** / **СИ**!

ТИ купи за сестра **СИ** (за своята сестра).

Тя е *сестра на “ТИ”

Подлогът, вършителят на действието, не е назован с отделна дума в изречението, но е ясно маркиран от окончанията на глаголите: -Ш (купуваш) и -И (купи!).

ВЪЗВРАТНО ИЛИ НЕ...

- Моля ви, изпращайте **ВАШИТЕ** / **СВОИТЕ** въпроси на познатите ви адреси!

ВИЕ изпращайте **СВОИТЕ** въпроси.

Въпросите са *на “ВИЕ”.

Подлогът, вършителят на действието, не е назован с отделна дума в изречението, но е ясно маркиран от окончанието на глагола: **-аЙТЕ** (изпращайте).

ВЪЗВРАТНО ИЛИ НЕ...

- Реших да пътувам в петък:
трябва да видя майка **МИ / СИ**.

Аз, който ще пътувам, искам да
видя майка **СИ**.

Тя е *майка на “Аз”

Подлогът, вършителят на действието, не е
назован с отделна дума в изречението, но е
ясно маркиран от окончанията на глаголите:
-аМ (пътувам), -Х (реших) и -Я (да видя).

И двете са правилни, зависи от...

- **Реших** да пътувам в петък: трябва да видя майка **СИ / ТИ**.

Аз, който ще пътувам, искам да видя **СВОЯТА** майка – **СИ**.

Аз искам да видя **ТВОЯТА** майка, майката на този, на когото говоря, на **“ТИ”** – **ТИ**.

ВЪЗВРАТНО ИЛИ НЕ...

- **Старците очакваха ТЕХНИЯ / СВОЯ син с нетърпение!**

ТЕ очакваха СВОЯ син.

Той е син на старците.

ВЪЗВРАТНО ИЛИ НЕ...

- **Къде се е залетял този – ще МУ / СИ строши краката!**

ТОЙ ще строши краката СИ (своите крака).

Те са *крака на “ТОЙ/ТОЗИ”

И двете са правилни, зависи от...

- **Къде се е залетял този – ще **МУ** / **СИ** строши колата!**

ЧИЯ е колата?

Ако колата е на “ТОЗИ”: СИ.

**Ако колата е на някой приятел
или роднина: МУ.**

ВЪЗВРАТНО ИЛИ НЕ...

- Тази учителка ще си вземе белята с **НЕЙНИЯ** / със **СВОЯ** мързеланко!

ЧИЙ е мързеливият ученик?

**Ако е дете на “тази учителка”:
СВОЯ.**

**Ако е дете или ученик на някоя
друга жена: НЕЙНИЯ.**

ВЪЗВРАТНО ИЛИ НЕ...

- **Ели и Мария срещнаха Катя.
Мария първа я видя. Ели
любезно поздрави майка **Й/СИ**.**

ЧИЯ майка е КАТЯ?

Ако е майка на Мария: **Й.**

Ако е майка на Ели: **СИ.**

Грешка ли е това?

- Келчо беше презиран в двореца заради малкия **МУ** ръст.

Изречението е правилно: “Келчо”

е подлог, но на страдателно сказуемо: “той беше презиран” означава ‘другите го презираха’.

“Логическият” подлог (истинският вършител на действието) **не съвпада** с граматическия.

ВЪЗВРАТНО ИЛИ НЕ...

● Колата била блъсната
всъщност от **СВОЯ / НЕЙНИЯ**
собственик.

НЕЙНИЯ

Изречението е страдателно:

“Логическият” подлог не
съвпада с граматическия.

ВЪЗВРАТНО ИЛИ НЕ...

- **Дисертацията беше най-остро критикувана от СВОЯ / НЕЙНИЯ първи рецензент.**

НЕЙНИЯ

Изречението е страдателно:

“Логическият” подлог не съвпада с граматическия.